

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POSTUL DE CENZURA DEVA.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat: IOAN NICULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 " | Egyes szám ára — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 ——— Megjelenik minden vasárnap. ———

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatkak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A román kormányzótanács

által elkészített s törvényre emelt agrárreform.

(Folytatás és vége.)

A leltárnak megváltása szabad egyezkedés tárgyát képezi.

A mennyiben az átvevő falusiak nem rendelkeznének a kiegyezett leltári megváltási ár összeggel, a bank ezt is hitelezni köteles.

29. §.

A kisajátításnak alávetett birtokokra vonatkozó haszonbérleti szerződések a falusiaknak átadott területekre nézve nyomban és teljesen megszűnteknek tekintendők, a haszonbér megfelelően leszállítandó létszen enélkül, hogy a bérbeadó és bérlő között, avagy ugyanazeknek a falusiakkal és a bankkal szemben a jelen törvényben meghatározott jogigényeken kívül más igényeik lehetnének.

30. §.

Ha a kisajátítandó terület tekintetében előforduló vita véglegesen eldöntetett, a négyes bizottság megállapítja a földben részesülőknek névsorát és a részesedési mértéket.

31. §.

A kisajátítandó földek, illetve birtokok fel fognak daraboltatni kikerekítő, egész és telepitési telkekre, a földkiosztást ugyancsak a megyei bizottság fogja végezni. A 33. §. értelmében jogosultak, ha a négyes bizottsági határozattal nincsenek megelégedve, nemkülönben az Agrár-Bank is 15 napok alatt a felső tanácshoz felebbezéssel élhetnek, ez utóbbi pedig véglegesen dönt.

32. §.

A telkek, helyesebben a kiosztandó területek a részesülőknek munkaképessége, azoknak anyagi tehetsége, a földnek minősége és ára és végül a helyi viszonyoknak megfelelően fognak kiosztatni.

33. §.

A földmivelő parasztok a következő rangsorban részesülnek a földből:

1. Azon családfelek, cselédek és gazdasági munkások, akik mozgosítást megelőző legutolsó két éven át és amennyiben leszereltek, a kisajátítás ideje alatt is dolgoztak a kisajátított birtokon és a háboruban rokkantakká lettek, azonban családjaikkal együtt képesek megművelni a földet. Ugyanezen tekintett alá sorolhatnak az özvegyek és a háboruban elesetteknek családjai, ha rendelkeznek a most felsorolt képességekkel.

2. Azon gazdasági cselédek és munkások, családfelek, kik a legutóbbi két esztendőn át és a kisajátítás ideje alatt, ha leszereltek is dolgoztak a kisajátított területen, ha a háboru alatt katonai szolgálatot teljesítettek, jól lehet nem rokkantak.

3. Mindazon családfelek, kik a háboru alatt rokkantokká váltak, de családjaikkal együtt képesek a földet megmunkálni. Ugyanezen tekintet alá esnek a háboruban elesetteknek özvegyei és családjai is.

4. Mindazon családfelek, kik a háboru tar-

talma alatt katonai szolgálatot teljesítettek, de nem rokkantok.

5. A nőtlen férfiak, ha a háboru alatt rokkantakká lettek, azonban képesek a föld megmunkálására.

6. A nőtlen férfiak, kik részt vettek a háboruban, de nem rokkantak.

7. A kormányzótanácsnak rendelet folytán mozgosítottaknak családjai.

8. A kivándoroltak, ha visszatértek, illetve családjaik, ha nincsen más fentartójuk.

9. A háboruban részt nem vett családfelek.

10. A háboruban katonai szolgálatot nem teljesített nőtlen férfiak. Az egyenjogosultak közül elsőbbséggel bírnak a nagyobb családdal rendelkezők, családtagoknak lévén tekintendők az ezen családfelek által eltartott összes tagok, tekintet nélkül arra hogy törvényes ágon rokonok, örökbe fogadottak-e avagy sem.

Nem jöhetnek számításba mindazok, kiknek öt holdnál nagyobb kiterjedésű birtokuk van, csakis az 1—10. pontok alatt felsorolt igényjogosultaknak teljes kielégítése után. Azok, kiknek birtoka öt holdnál kisebb, csakis akkora területre tarthatnak igényt, amekkorá az öt holdig való kielégítéshez szükséges és csakis akkor, ha az ezen csoportbeli teljesen vagyontalan egyének kielégítették.

34. §.

Az előző szakaszban felsorolt egyének közül előnyben részesülnek azok, kiknek semmilyen földjük nincsen, avagy igen kevés földjük van, feltéve hogy rendelkeznek az ezen törvényben megkívánt kellékekkel.

35. §.

Az első szakasz 3. és 4. pontjaiban meghatározott céloknak megvalósítása érdekében és a 4. és 9. §-okban jelzett esetekben a községi előljároságok kötelesek előlegesen kiszeközölni az ezen §-okban irt és a földmivelésügyi osztály által megadandó beleegyezést, valahányszor e tekintetben egyéni kérvényezések érkeznének be, vagy pediglen az ez irányban kedvezményezést magán az előljároságok tennék meg.

Az iparfejlesztés indokából előterjesztett hasonló különleges kisajátítási kérvényezések esetén az előzetes engedélyt célzó beadványhoz csatolandó létszen az iparfelügyelőnek és a kereskedelmi és iparkamarának véleménye is. Annak meghatározása, hogy egyes helységek ipari, bányászati és fürdőközpontoknak tekintessenek-e vagy sem, a földmivelésügyi rezort által esetről-esetre történik, aki az ipari, jóléti és pénzügyi rezortokkal egyetértésben dönt, elbírálván egyszersmind, mégpedig érdemben az előzetes engedélyt tárgyzó kérvényt is.

A földmivelésügyi rezortnak engedélyje alapján a 2-ik fejezetben felsorolt rendelkezések értelmében kell eljárni.

36. §.

Ha a falubeliek kielégítése után felesleges föld marad, a felsőbb tanácsnak joga leendő, hogy ezen törvény 2. §-ának első pontja értelmében újabb közpöbirtokokat és mintagaz-

daságokat létesítsen, ez utóbbiakhoz igényük van mindazon egyéneknek, akik különleges készséggel vagy már beigazolt gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek.

Hasonlóképpen jogában áll a felső tanácsnak 2-ik §. 2-ik pontjának b.) pontja értelmében hogy a parochiális sessiókat kiegészítse és öt holdnyi kiterjedésig kihatározzon oly területeket, amelyek a falusi elemi iskolák részére létesítendő kis mintagazdaságok céljaira alkalmasak.

37. §.

A kisajátítás tárgyát képező földbirtokokhoz igényt tarthatnak mindazon községeknek lakói, mely községek földrajzi elfekvésük következtében rá vannak utalva ezen birtokra és tekintet nélkül arra, hogy a birtok mely községnek a határán terül el, sőt a községi határnak előnyösebb kibérlése és a jogosított kérelmek teljesíthetése céljából a községek között birtokcserék is helyet foghatnak. Ép így oly esetben, ha a tulajdonos egész birtokát felajánlja, a törvény szerint öt megillető és a kisajátítás alól mentes terület kiadható neki más helyt, vagy ugyanabban a községben vagy más községben ott, ahol erre alkalmas terület van.

38. §.

1930. évi január hó 1-ig a falusiaknak kiosztott birtokok élők közötti átruházás tárgyát nem képezhetik, meg nem terhelhetők, kivételével az Agrár-Bank kövefeléseinek.

39. §.

Nem részesíthetők sem földbirtokban, sem bérletekben azok akik a román állammal szemben árulást követtek el, ha ez bíróságilag megállapított, továbbá mindazok, kik a kormányzó tanács fegyverbehívási parancsának nem tettek eleget, vagy a hadsereg kötelékéből megszöktek, a gyenge elméjük és mindazok, kik bármi okból gondnokság, avagy meghoszabbított gyámság alatt állanak és végül azok akiket a megyei bizottság érdemteleneknek nyilvánít, legalább három szavazattal a négyből, titkos ülésen.]

A megyei bizottság egyedenként fog dönteni az érdemtenség kérdésében mindazon egyéneket illetően, akikről bebizonyosodik, hogy a közigazgatási hatalomnak a kormányzó tanács részéről való átvétele óta loptak, raboltak, gyújtogattak, embert öltek, vagy pediglen idegen értékeket, vagyontárgyakat jogtalanul tartanak meg birtokukban és a jelen törvény kihirdetésétől számított 60 napok alatt ezen vagyontárgyakat nem juttatták vissza a jogos tulajdonosnak, nem jelentették be a községi előljároságnak, nem helyezték az államnak rendelkezése alá.

A megyei bizottságnak a földkiosztásban való részesülést tárgyzó határozata ellen 15 nap alatti fellebbezésnek van helye még pedig a felső tanácshoz.

A megye gazdasági tanácsa köteles előterjesztést tenni a megyei bizottsághoz, hogy fossa meg a kapott birtokból azt, aki nem munkálja meg, hacsak rajtuk kívül eső okok

nem gátolják ebben. A megyei bizottság e részbeni határozata ellen 15 napok alatti fellebbezésnek van helye a felső tanácshoz. Az ekként elvont terület a kisajátítási alaphoz fog csatoltni.

III. FEJEZET.

A kisajátítási árak megfizetése és az ingatlanoknak az új birtokosok által történendő megváltása.

40. §.

A birtoknak megváltása és a kisajátítást szenvedett birtokosoknak kármentesítése a külön törvény által létesített Agrár-Bank által fog eszközölni.

41. §.

A kisajátítást szenvedett birtokos az öt megillető árösszeget államkötvényekben kapja meg, ezek 5°/o-ot kamatoznak, 50 év alatt váltatnak be, névértékük a fizetés alkalmából a valóságos értéket jelzi, így számíttatnak és 10 évre vinculálhatnak.

42. §.

A megváltási kötvények csakis a birtoknak átvétele és a kisajátítási árak végleges meghatározása után fognak a jogosultaknak kiszolgáltatni.

43. §.

A tulajdonos köteles kötvényeit a bank pénztárától, vagy az erre kijelölt más helyektől személyesen átvenni. A bank köteles a kiutalásról a tulajdonost ajánlott levélben értesíteni.

44. §.

A kiszolgáltatáskor az átvevő tartozik a bank kiválmára személyazonosságát, esetleg felhatalmazványát közokirattal igazolni.

45. §.

Ha az ingatlant jelzálog tartozások terhelik, az általában megvan terhelve, a bank az egész kisajátítási árat visszatartja és értesíti a telekkönyvi hatóságot, kérvényezvén, hogy a fennálló törvények értelmében a bekebelezett követelések felett sorrendi tárgyalás ejtessék meg. A bíróságnak kiutaló végzése alapján az Agrár-Bank a jelzálogos hitelezőket készpénzben fogja kielégíteni. A netalán előlegezen megfizetett de be nem kebelezett haszonbér a bekebelezett terhek után fog közvetlenül soroztatni.

46. §.

Mihelyest a kisajátítási ár véglegesen megállapított és a részesülők birtokba léptek, az Agrár-Bank kifogja számítani az ingatlanoknak eladási árát és azt kivetíti az új birtokosokra.

48. §.

Az Agrár-Bank az átadott ingatlanok árának biztosítására más óvadékot nem követelhet, mint az illetőnek személyes felelősségét és az átadott ingatlanra való jelzálogi bekebelezést.

49. §.

A kisajátítási munkálatoknak és a földkiosztásnak előmozdítása céljából 25 millió leit bocsájt az Agrár-Banknak rendelkezésére, még pedig kamatmentesen. Az állam 35°/o erejéig járul hozzá azon ingatlanok vételárához, melyek az anyagi eszközöket nélkülözőknek adatnak, hogy gazdálkodásukat megkezdhesék. Az ezen segélyben való részesítés kérdésében esetről-esetre a megyei bizottság fog határozni, 15 napi fellebbezés esetén pedig a felső tanács. A telepítéseknél az állam minden esetben 25°/o-kal járul hozzá a vásárlási ár összegéhez.

51. §.

A jelen törvény kihirdetésétől számított 6 év alatti kisajátítatlanul maradt területek kisajátítatlanok maradnak, és nem képezhetik

újbolí kisajátításnak tárgyát még az esetre sem, ha kiterjedésüknél fogva meghaladják a birtokost megillető maximumot, illetve mentességet élvező maximumot, csakis a 4. §-ban foglaltak értelemben és az abban megjelölt célokra léssen a kisajátítás folytatható 12 évig ezen törvény alapján.

A connaughti herceg — a magyar trón jelöltje.

Az „Aradi Közlöny“ írja: Bukarest. Bécsi lapok budapesti értesülése szerint a magyar fővárosban rohamosan erősödik a royalista mozgalom élén Heinrich, Lovászy és báró Solymossy állanak. A magyar trón várományosaként elsősorban a connaughti herceget emlegetik, a ki közeli rokonságban áll egy Festetich-gróffal. Más kombinációk a román királyt, a szerb régenszt, Otto habsburgi herceget, Károly volt fiát és József főherceget tekintik a magyar trón jelöltjeként.

Amerika az orosz és német bevándorlók ellen.

New-York, nov. 4.

A „New-York Herald“ írja: A washingtoni képviselőház előtt egy törvényjavaslat fekszik, amely a németeket és oroszokat kizárja az Egyesült-Államokból. A javaslat szerint nincs célja, hogy e két faj Amerikába vándorolhasson. Ezzel szemben nem fognak akadályt gördíteni a szövetségesek polgárainak bevándorlása elé. Mr. Lansing államtitkár kijelentette, hogy ő mindennemű bevándorlás megakadályozása mellett van, míg a kongresszusnak nincs alkalmában a kérdésben a végleges irányelveket megállapítani.

Dr. Dávid Kornél.

F. hó 1-én délután megdöbbentő szomorú hír járta be városunkat: dr. Dávid Kornél orvos, városi tisztí főorvos rövid pár napi szenvedés után 40 éves korában váratlanul elhunyt.

A közszeretben és tiszteletben álló orvos halála általános és mély részvételet keltett. Az elhunyt úgy is mint orvos, úgy is mint magánember általános közkedveltségnek örvendett. Munkabírása, munkaszeretete határt nem ismert s betegeinek nagy száma őszinte sajnálattal siratja az ő gondos, odaadó orvosát.

Dr. Dávid fia volt néhai Dávid Dániel városi tanácsosnak, — érettségi bizonyítványát a helybeli Kúnkollegiumban szerezte meg. Egyetemi tanulmányai után itt telepedett le s azóta szorgalmával, tudásával, előzeny modorával tisztos pozíciót vívott ki magának. A háboru alatt katonai szolgálatot is elismeréssel teljesített.

A férfikornak delén ragadta őt el a kérlelhetetlen halál közülünk. Felelése, négy szép kis árvája siratja őt, az övéért vasszorgalommal dolgozó, hü és gondos férjet, édes apát.

A család mély gyászában nemcsak

a rokonság, a közeli és távoli barátok és ismerősök, hanem az egész város és környék lakossága vallás és nemzeti különbség nélkül őszintén osztozik.

Temetése f. hó 3-án délután ment végbe a görög-keleti egyház szertartása szerint. Az a szeretet és tisztelet, amely őt környékezte életében, impozánsul nyilatkozott meg a temetésnél, amelyen a hivatalokon, testületeken kívül a város társadalmának minden rétege óriási számban vett részt. A koszorúk sokasága borította el koporsóját s kevés szem maradt szárazon a felette tartott bucsubeszédék alatt.

Az orvosi kar, a város, a társadalom egy értékes munkását vesztette el benne. Emlékét sokan és sokáig fogják kegyelettel megőrizni!

Szeretet.

Oh, ne fukarkodj' szived melegével
S a mennyit adhatsz, adj a szeretetnek!
Az évek — mint egy tüneményes álom
Árnyékcsoportja — gyorsan el-lebegnek,
S mit adsz, ha majd csak hült hamuja reszket
Egykor vidáman égő tűzhelyednek?
Elhidegül az ifjuság, az élet,
És nem lesz nálad senki sem szegényebb.

Mert óh, romok között borongni némán
És emlékezni — gazdaság-e hát?
Láthatsz-e mást a legragyogóbb multban,
Mint földerithetetlen éjszakát?
Nem azt, nem azt látod, mit elvesztettél:
Csak a dult édent, a romot magát,
S mint hogyha szörnyü terhek sulya nyomna:
Zuzot lélekkel hullsz a drága romra.

Szeresd, szeresd, ki szivét hozza hozzád
S öleld szivedre, a ki hön szeret!
Tudod, mi tartja fen a nagy világot!
A szeretet, csupán a szeretet!
Ha ez nem élne, ez nem járna köztünk:
Mi sem járnánk — csak örvény s rom felett.
A gyűlölet az örök éj maga,
Villáma van, de nincsen csillaga.

Szeress, szeress nagyon! s ha látod is, hogy
Milyen sok álság, bün van a világba':
Ne csügedj! nézz csak fölfelé, a fénybe,
És törj a porból tisztább ideálra,
Annak, ki másokért él, a mig élhet,
A sirban nem lesz zord az éjszakája;
Ugy látja: mélyén egy-egy csilág ég
S mintha az árnyon át — hajnallanék...

Endrődi Sándor.

NAPI HIREK.

— **Esküvő.** Serestély Béla államvasuti tisztviselő, lapunk ékeztollu munkatársa f. évi október hó 25-én tartotta esküvőjét özv. Geiger Edéné, Böhm Gizellával Piskin. Gratulálunk!

— **Előléptetés.** Pap Ferenc helybeli pénzügyi felvigyázó a napokban szemlésszé nevezetett ki jelenlegi szolgálati helyén.

— **Pályázat árvaházi felügyelőni állásra.** Aradváros polgármestere november 12-iki határidővel pályázatot hirdet a városi árvaháznál november 15-én betöltendő felügyelőni állásra. A pályázóknak legalább négy polgári iskolai végzettséggel kell birni. A kérvényeket a polgármesterhez címezve az árvaházi igazgatóhoz kell benyújtani aki megadja az összes felvilágosításokat.

— **Képviselőválasztás.** A napokban meg-
ejtett képviselőválasztáson Szászvároson dr.
Vlád Aurél pénzügyminiszter, Romoszon Mota
János lelkész, Algyógyon pedig dr. Boca Ro-
mulus helybeli polgármester választott meg
képviselőül.

— **A kolozsvári román nemzeti színház
ügye.** Az „Ujvilág“ írja: A kolozsvári nem-
zeti színházban lázas munka folyik. Feste-
nek, takarítanak, rendeznek, a próbák javá-
ban folynak a színház megnyitásáért. Pop
László, operai igazgató kérdésünkre kijelen-
tette, hogy december 1-én most már vissza-
vonhatatlanul megnyílnak a színház kapui.
December hóban csak drámai előadásokat
fognak tartani, január 1-én pedig megkezdik
az operai előadásokat is. Hosszas tárgyalá-
sok után sikerült leszerződtenni Tango Egis-
tót, aki hosszú időn át a budapesti Opera-
ház első karmestere volt. Az olasz szármá-
zású Tango lesz a zenei igazgató. Az összes
drámai és operai tagok száma felülmúlja a
kétszázat. — Műsoruk véglegesen még nincs
megállapítva.

— **A bankjegyforgalom emelkedése és
a régi monarchia államai.** A „Keleti Ujság“
írja: Az Osztrák-Magyar Bank folyton emel-
kedő bankjegyforgalma az érdekelt államok-
nál érthető idegességet kelt. Ausztriában és
Magyarországon egyaránt sürgetik az önálló
jegybank felállítását és miután ez máriól-hó-
napra nem lehetséges, olyan intézkedést kér-
nek, amelyből kitűnik, hogy a bankjegyforga-
lomból mennyi esik az egyes államokra. Ez
ügyben ma a „Neue Freie Presse“ ezeket írja:
Tekintettel a jegybank heti kimutatására, amely
szerint a volt dunai monarchia valamennyi ál-
lamában 483 milliárd korona értékű bank-
jegy van forgalomban, az a követelés merült
fel, hogy azoknak a bankjegyeknek a forgal-
mát, amelyekért Ausztria egymaga viseli a
terhet, külön mutassák ki. Ezt a követelést a
jegybank a legközelebbi alkalommal teljesíteni
fogja. Egy-két hét múlva megjelenik az a ki-
mutatás, amely külön számol be az egész
bankjegyforgalomnak Ausztriára eső részéről.
Jól értesült körökben azt hiszik, hogy az osz-
trák bankjegyforgalom jelenleg 9—10 milliárd
korona között mozog. Ez nem egészen ötöd-
része a forgalomban levő teljes összegnek, a
mely a volt monarchia területén alakult vala-
mennyi állam között oszlik meg.

— **Értesítés.** A hunyadmegyei gazdasági
felügyelőség 378—919. számú értesítése alap-
ján tudomására hozom az érdeklődő közön-
ségnek, hogy az algyógyi fölművelő iskolá-
nál faj kan, koca és malacok kaphatók. A
venni szándékozók forduljanak közvetlen a
fentebb említett iskola igazgatóságához. Déva,
1919. október 31. Dr. Pocol, polgármester.

— **A dévai Izraelita Hitközség gyűlése.**
M. hó 26-án, vasárnap 4 órakor tartotta meg
a dévai Izraelita Hitközség rendes évi köz-
gyűlését a hitközség tanácstermében. A gyű-
lés kiemelkedőbb pontja a tisztújítás volt. A
régii vezetők helyére újak kerültek. A hitköz-
ség Dr. Schulhof Zsigmond elnök helyébe
egyhangulag Dr. Szegő Ernő orvost választotta,
aki elnöke székfoglaló beszédében han-
gosan tiltakozott azok ellen a vádak ellen,
amelyekkel a háboru következtében a zsidó-
ságot vádolják. A második főbb pont volt a
hitközségnek az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szö-
vetséghez való csatlakozása, melyet Dr. Leit-
ner Mihály indítványára a gyűlés egyhangu-
lag elfogadott. Az újonnan megválasztott ve-
zetőség a következő: Elnök: Dr. Szegő Ernő,
alelnök: Fenichel Simon, pénztárnok: Mahler
Manó, ellenőr: Breier Sándor, ügyész: Dr.

Laufer Arpád, házigazdák: Roser Miksa. Új
választmányi tagok: Diamantstein Jakab, Wer-
ner Rudolf, Seiger Gottlieb, Schne Weiss Her-
mann és Grünwald Ferenc. Póttagok: Hoch-
menn Jakab, Laufer Vilmos és Kaisler Lajos.

— **Ausztriában megindul a munka.**
Lyon, nov. 5. Bécsből jelentik, hogy a szövet-
ségközi bizottság, mely a császári palotában
helyezkedett el. Mancléri tábornok elnöklété
alatt erősen munkához látott. A bizottság meg-
hallgatta Bécs nagy gyártelepeinek igazgatóit
és azokról a módokról és eszközökről tanács-
kozott, amelyek a munka mielőbbi megkez-
dését teszi lehetővé. A bizottság Ausztria kül-
lomböző vidékeinket képviselőivel tárgyalt a
főváros ellátásának kérdéséről.

— **A vasutasok szolgálaton kívül nem
viselhetnek egyenruhát.** Az „Aradi Köz-
löny“ írja: A vasutasok hivatalos lapjának
legutóbbi Aradra érkezett száma közli azt a
rendeletet, mely a vasutasoknak megtiltja szol-
gálaton kívül az egyenruha viseletét. A ren-
deletet azért adták ki, mert egyesek hivatalon
kívül vörös sapkát viseltek és karszallagot,
mások rangjuknál magasabb jelvényeket hor-
danak. Sőt előfordultak olyan esetek is, hogy
teljesen jogtalanul hordanak egyesek forgalmi
egyenruhát, vagy oly egyenruhát, amely sem
a Cfr., sem a Máv. utasításaiban nincsenek
előírva. Az aradi üzletvezetőség és állomás
összes vasutasaival közölték, hogy a jövőben
ilyen kihágásokat a legszigorúbban fogják
megbüntetni.

— **Főzik már kivitelre a cseh sört.** A
cseh-szlovák élelmezési minisztérium tizen-
négyezer vasuti kocsi árpát utalt ki a sör-
gyáraknak sörgyártás végett és nyolcezer kocsi
árpát a malátagyáraknak. Később növelni fog-
ják a kiutalt mennyiséget, hogy a sörgyárak
és a malátagyárak újból megkezdhessék a ki-
vitelt, mert mindazokból az országokból ren-
deltek már cseh sört, amelyek a háboru előtt
sört és malátát importáltak Csehországból.

— **Huszmillió áldozata volt a spanyol
járványnak.** A „Matin“-ben Laumonier sta-
tisztikus a következő összeállítást közli a spa-
nyol járvány pusztításáról, amely tizennégy
hónap alatt végigszárguldott az egész világon,
megtizedelve az egész emberiséget. A statisztikai
adatokról először is kiderült, hogy nem
Európában dühöngött a járvány a legnagyobb

erővel. Az Egyesült Államokban a népesség
30—40 százaléka keresztülesett a spanyol-
betegségben s a halálozás aránya 6 százalék
volt, ami két milliónál több halottat jelent. Ez-
zel szemben az Egyesült Államoknak az egész
háboruban mindössze 75000 halottja volt. Dél
Amerikában, Afrikában és Ausztráliában kör-
ülbelül ugyanilyen erejű volt a járvány pusztí-
tása, amely azonban leghevesebben Ázsiá-
ban dühöngött. Norman Wihts számítása sze-
rint magában Indiában több, mint hatmillió
halottja volt a járványnak. Összegezve az ered-
ményt, a tizennégy hónapig tartó járvány kör-
ülbelül huszmillió embert ölt meg, vagyis
az egész emberiségnek egyhetvened részét.

— **A papirpénz világrekordja.** Egy nev-
yorki pénzügyi szaklap kimutatása szerint a
tizenöt főhatalom által kibocsátott papirpénz
összege 275 milliárd volt, 1914. augusztus
óta 50 milliárd emelkedéssel. E rengeteg pa-
pirpénznek a névértéke 500 millióval több,
mint valamennyi arany és ezüstnek. amit
427 esztendő, vagyis Amerika felfedezése óta
az összes bányákból termeltek. Ezenkívül ma
még 500 milliárd értékű bon vagy obligáció
van forgalomban, amiket szintén a háboru öt
esztendeje alatt bocsátottak ki. Az egész világ
nemzeti adóssága, mely a háboru kezdetén
250 milliárd volt, ma tizenháromezer milliárd.

— **A belga királyné az oroszlan ket-
recben.** Az „Ujvilág“ írja: A „Daily Chro-
nicle“-nak jelentik New-Yorkból, hogy Erzsé-
bet belga királynő egy oly jelenetnek volt a
hősnője, mely igen könnyen végzetes kimene-
telivé válhatott volna. Albert királynak és ki-
sérétének társaságában Josemit falut látogatta
meg Kahforniában. Az álatkert igazgatójánál
egy ketrecben egy hatalmas himoroszlán volt.
A királyné cukrot adott a sivatag királyának
és gyöngéden megsimogatta a rácson keresz-
tül, azután hirtelen, mielőtt valaki is megaka-
dályozhatta volna, benntermett a ketrecben.
Ebben a pillanatban, az eddig oly szelid állat
morogni kezdett és nem a legártatlanabb in-
tenciókkal a felséges asszony felé közeledett,
aki anélkül, hogy lélekjelenlétét elvesztette
volna hátrálva oly gyorsan kiosont, hogy a
megdőbbent jelenlévők be sem avatkozhattak.
Azután mosolyogva ölelte meg királyi férjét,
kinek az arca a nagy ijedtségtől szinte el-
torzult.

— **Az élet meghoszabbításának titka.**
Voronov párisi tanár egy ujságíróknak tett rész-
letes nyilatkozatában megerősíti azt a hírt,
hogy az élet megifjítására, illetőleg meghosz-
szabbítására nézve tett kutatásai komoly ered-
ménnyel jártak. Az emberi élet számára fon-
tos szervek közt a mirigyek és nélkülözhetet-
lenek. Egy mágnesnek a szerepével bírnak,
melynek szikrája termető ereje: maga az élet.
Ezek közt a mirigyek közt Voronov olyanokat
fedezett fel, amelyet erőt, energiát, kitartást
biztosítanak és megifjító hatással vannak. Az
emberi szövet vastagságában fedezte fel őket,
ezért nevezi közli mirigyeknek. A tudós száz-
husz igen vén kossal kísérletezett és vala-
mennyinél teljes sikert ért el. Megcsinálta az
ellenpróbát is: egy 14 éves kóst (megfelel
egy 80 éves embernek) még jobban megvé-
nített, úgy, hogy már egészen közel volt a
kimuláshoz, beoltott a közli miriggyel és két
hónapra rá az újra ruganyos és vidám lett:
megfiatalodott. A kísérlet sikerét az emberre
nézve is feltétlenül biztosnak tartja. Hülye em-
bereknek egy majom mirigyének a beoltásá-
val visszaadta az értelmüket. Egy hetven éves
ember, a beoltás után visszanyerheti harminc-
éves fiatalágát. Sajnos, kevés majom áll ren-
delkezésére ahhoz, hogy velük embereket ifjit-
son meg. De idővel ez is meglesz.

— **Házasság.** Májer Sámuel helybeli közismert szállító m. hó 28-án tartotta meg esküvőjét Algyógyon Hirsch Regina dicsőszenmártoni urnóval.

— **A vonatok érkezése Szászvárosra.** Aradról a 608. sz. szvonat éjjel 12 ó. 01 pkor. Tövisről a 615. sz. szvonat éjjel 1 ó. 15 pkor. Aradról a 606. sz. gyvonat reggel 5 ó. 37 pkor. Brassóból a 605/a. sz. gyvon. este 7 ó. 53 pkor. Ezenkívül a vonatigazgatóság legközelebb közlekedtetni fogja: Aradról a 610. sz. személyvonatot, érk. d. u. 2 ó. 04 pkor, Tövisről a 609. sz. személyvonatot, érk. d. u. 1 ó. 29 pkor. Az eddigi „Simplon-express“ most Temesvár, Lugos, Orsován át közlekedik. A 605/a és 606. sz. rendes gyorsvonat Arad—Brassó között közlekedik, azon I.—II. oszt. gyorsvonati jeggyel bárki utazhatik, kedvezményre jogosultak kedvezményüket érvényesíthetik, illetve élvezhetik.

— **Majom- és kecskeszőr a legújabb nődivatban.** A legújabb divatos ruhaszegély, mely az eddigi rojtokat pótolni, illetve felváltani van hivatva — akár hiszik, akár nem — a majom- vagy kecskeszőr, amely egész vékonyan kifésülve mintegy finom rojt a legújabb ruhák hajtására és ráncaira szegély gyanánt szolgál. Sokszor ezekből a legújabb szőrojtókból kis bojtokat csinálnak, vagy művésziösen összehuzva himzés alatt képeznek belőlük diszítéseket, melyek különösen selyem és bársony ruhákon érvényesülnek nagyon jól. A majomszőrme mint egész garnitur is látható már az elegáns világban a selyem és bársony felső kabátokon. Legtöbbnyire feketében, míg a kecskeszőr fehérben, többféle szürkében. A zsur-ruhákön továbbra is divatban marad az asztrachán. A kalapdivatban télire is megmarad a fehér iránti előszeretet.

Téli fehér kalapokat készítenek bársonyból, plüschből, ugynevezett cylinderselyemből. Berlinben nagy feltűnést keltett Toelle Carolának, a berlini Deutsches Theater művésznőjének, legújabb kalapdivatkreációja: egy puha, szeles, barna, bársonyból készült forma egy nagy rózsaszínű kócsagtollal. Ebben a kalapviseletben a művésznő sok követőre talált.

Copie.

Rog comunicati urmatoarele desmintiri in unele ziare din vechiul regat au aparut stirile alarmante privitoare la Banat colportand zvonul ca in Banat ear fi ivit miscari de separatism tinand la deslipirea de Transilvania si partele ungurene in baza informatiunilor luate din Banat si din loc competent aceste stiri cadit tendentioase miscare electorala decurge in Banat ca si in Transilvania si partile ungurene in mod absolut normal si linistit toti candidati din Banat afara de un singur cerc chiar si cei neoficiali apartin partidului national roman aceasta dovedeste sentimentul de absolute solidaritate a populatiei din Banat si a reprezentantilor ei. — Dircul de presa al C. D. R.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

Cimbalom és zongora bérbe kerektesztik. Cim a könyvkereskedésben.

70 1-3

Ruha-varrást és átalakitást elvállal és szives pártfogást kér özv. Szolga Józsefné, Schuster-u. 10. sz.

Eladó egy Wiese-féle egy ajtós, 3 záros, trezoros pénzszekrény. Bővebbet Binder gyógyszerésznél Szászváros, Transsylvania szálloda. 69

Hasatschek Károly

épitőmester

7 16-25

Szászváros, Romoszi-ut 23.

Kirdetések jutányos árban felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

VASILIE BUDOIU

kádár-mester

Elvállal e szakba vágó mindennemű munkákat jutányos árak mellett.

39 10-10

Szászváros, Malom-u. 22. sz.

Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság

Ajánlja dúsan felszerelt papir-raktárát u. m.: eljegyzési- és esküvői-kártyáit, diszes kiállítású meghívóit, névjegyeit, valamint falragaszait

Mindennemű irodalmi-művek iskolai és irodai írószerek, hivatalos és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett szerezhetők be

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószerkereskedés

A Szászváros és Vidéke kiadóhivatala